

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan talousvaliokunta

Asiantuntijalausunto
16.3.2020

1/2

Asia: E 11/2020 vp: Päästökauppaa koskevat valtiontuen suuntaviivat vuoden 2020 jälkeen; komission luonnos suuntaviivoiksi

ASiantuntijalausunto EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

EU:n päästökauppadirektiivissä (2003/87/EY) suositellaan, että jäsenvaltiot myöntävät valtiontukea toimialoille, joille päästökaupan epäsuorat kustannukset aiheuttavat merkittävän hiilivuodon riskin. Tuella kompensoidaan päästökaupan epäsuoria kustannuksia eli päästökaupasta johtuvaa sähkön hinnan nousua.

Kompensaatiotuen myöntämisen puitteet säädetään komission antamissa päästökaupan valtiontuen suuntaviivoissa. Komissio on julkaissut luonnoksen vuosia 2021—2030 koskevista suuntaviivoista.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää myönteisenä komission ehdotusta, että kompensatiotuen suuruus perustuu tuen määräytymisvuonna toteutuneeseen tuotokseen tai sähkönkulutukseen. Näin tuki huomioisi laitosten todellisen tilanteen nykyistä ajantasaisemmin, sillä kaudella 2013—2020 perusteena on keskimääräinen toteuma vuosina 2005—2011, eikä tukimäärä muutu helposti.

Ministeriö katsoo, että suuntaviivojen tukikriteereissä tulisi vahvemmin painottaa päästökaupan ohjausvaikutuksen säilyttämistä ja kilpailun vääristymisen välttämistä sisämarkkinoilla. Siksi ministeriö pitää perusteltuna, että tue enimmäismäärää alennettaisiin matalammaksi kuin mitä komissio on ehdottanut.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että tuki olisi suunnattava vain toimialoille, joilla päästökaupan epäsuorien kustannusten vaikutus kilpailukykyyn on merkittävä ja hiilivuotoriski korkea. Komission luonnoksen mukaan tukikelpoisia olisivat jatkossa 8 toimialaa, ja lisäksi enintään 4 toimialaa saattaa nousta tukikelpoisiksi vielä jatkoarviointien perusteella. Kaudella 2013-2020 tukikelpoisia ovat 13 toimialaa ja 7 toimialan osaa.

Komission ehdotuksen mukaan tuki muuttuisi jatkossa ehdolliseksi. Pääperiaatteen tasolla ministeriö pitää hyvänä, että tuen saaminen edellyttää tarkoituksenmukaisia energiatehokkuus- tai muita toimia. Komission ehdottaman mallin ja sen toteutettavuuden arvioiminen vaatisi kuitenkin enemmän aikaa.

Komission ehdotusta ja Suomen kantaa kuvataan tarkemmin valtioneuvoston tiedonannossa. Työ- ja elinkeinoministeriön kanta on perusmuistiossa esitettävän Suomen kannan mukainen.

Mikko Paloneva
Erityisasiantuntija